

Казьмерчук А.В.

аспірант,

Житомирський державний університет імені Івана Франка

ПЕДАГОГІЧНА ТЕХНОЛОГІЯ, ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНЬОГО УПРАВЛІНЦЯ

Сьогодення вимагає освіти, що орієнтована на формування особистості, яка відповідає за результати та наслідки прийнятих й реалізованих рішень. Саме тому формування професійної культури майбутніх управлінців обумовлено сучасними освітніми реаліями, що вимагає його педагогічного осмислення як інтегрованого процесу та як проблеми державного значення, а тому вимагає рішення на педагогічному рівні. Ситуація, що склалася спонукала нас до розробки власної педагогічної технології.

На сьогодні поняття «педагогічна технологія» має широкий спектр визначень у науковій літературі [1; 2; 3; 4]. Асоціацією педагогічних комунікацій і технологій США у 1979 р. було опубліковано визначення поняття «педагогічна технологія»: «Педагогічна технологія є комплексним, інтегративним процесом, що охоплює людей, ідеї, засоби і способи організації діяльності для аналізу проблем і планування, забезпечення, оцінювання і керування вирішенням проблем, що стосуються всіх аспектів засвоєння знань». Дане визначення є узагальне та потребує більш детального вивчення. Пізніше з'являється визначення педагогічної технології як «систематичного методу планування, застосування й оцінювання всього процесу навчання й засвоєння знань шляхом обліку людських і технічних ресурсів і взаємодії між ними для досягнення найефективнішої форми освіти» [4, с. 22].

Різні аспекти теорії і практики педагогічних технологій розглядалися у працях вітчизняних і зарубіжних вчених (В.П. Беспалька, Т.А. Ільїна, І.Я. Лернера, О.М. Пехоти, Н.Ф. Тализіної, Г.К. Селевко та ін.). Останнім часом у педагогіці спостерігається активізація наукових пошуків і розробок педагогічних технологій (С.С. Вітвицька, І.М. Богданова, І.А. Зязюн, І.В. Лозова, І.Ф. Прокопенко, В.І. Євдокимов).

Ми поділяємо думку Прокопенка І.Ф. та Євдокимова В.І., які педагогічну технологію тлумачать як «вивчення, розробку та системне використання принципів організації навчального процесу, спираючись на останні досягнення науки та техніки [5, с. 6].

Методологічною основою технології формування професійної культури є ідеї про постійні зміни розвитку особистості, яка набуває нові особистісні якості, що обумовлюють можливість професійного становлення. Розробка технології формування професійної культури майбутніх управлінців має здійснюватися на основі системного, діяльнісного, особистісно-орієнтованого, культурологічного та технологічного підходів, які забезпечують ефективне формування професійної культури майбутнього менеджера туризму.

З метою ефективного використання педагогічних технологій слід проаналізувати основні її види. На сьогодні чіткої класифікації не існує. До

педагогічних технологій дослідники відносять різні типи. Наприклад, Л.А.Машкіна виділяє методологічні, цільові та методичні педагогічні технології [1, с. 73].

Серед великої кількості педагогічних технологій ми обрали та згрупували ті, які набули поширення в практиці вищої освіти: модульні педагогічні технології (технологія розвитку творчості, ігрові, діалогові); системні педагогічні технології (особистісно-орієнтовані, нові інформаційні, модульно-рейтингові); локальні педагогічні технології (проектні, цілепокладання та життєтворчості, тренінгові).

З метою формування професійної культури майбутнього менеджера туризму нами було використано локальні педагогічні технології, а саме тренінгові технології. Вказані технології являють собою систему діяльності щодо відпрацювання певних алгоритмів навчально-пізнавальних дій і способів розв'язання різних видів завдань, типових для людини з високорозвиненою мотивацією.

Саме поняття «тренінг» – це методична форма ефективного поєднання управлінської теорії і практики з розвитку знань, мислення, розуміння, планування дій та поведінки студента – майбутнього фахівця. Ця методична форма навчання поєднує в собі як ефективні методичні прийоми мотивації, подачі інформації та ігрового закріплення фахових навичок в професійній діяльності.

Тренінги спрямовані головним чином на формування у студентів нових умінь та навичок у тому числі професійних (прийняття рішення, формування команди та ін.).

З метою ефективного застосування професійних тренінгів необхідно врахувати наступні етапи: 1 – аналіз потреб; 2-й етап – 3-й етап – практична реалізація; 4-й етап – контроль.

Під час розробки тренінгової програми, спрямованої на формування професійної культури майбутнього менеджера туризму, необхідно враховувати ряд принципів. Загальними принципами його організації є: принцип діалогізації, проблематизації та персоналізації. Загальні принципи діалогізації, проблематизації і персоналізації ми дещо конкретизували у відповідності до теми дослідження. Так, основні принципи проведення експериментального навчання з розвитку професійної культури майбутніх менеджерів туризму, ми вбачали у:

1. Поєднанні навчального і тренувального аспектів.
2. Дотриманні певних норм групової роботи.
3. Самоаналізі та самодіагностуванні власних особистісних якостей, проблем, поведінки, мотивів, життєвих та професійних цінностей.
4. Вербалізованій рефлексії та емоційній насиченості засобів зворотнього зв'язку, що проявлялося в проговорюванні у присутності інших того, що індивід відчуває в цей момент.

На основі сформульованих принципів організації активного розвитку професійної культури майбутніх менеджерів туризму були сформульовані його конкретні завдання:

- оволодіння певними знаннями в галузі управління, необхідними кожному фахівцю;
- усвідомлення майбутнім фахівцем особливостей своєї професійної ролі та вимог, які висуваються до неї;
- усвідомлення майбутнім фахівцем впливу своїх особистісних якостей на успішність професійної діяльності;
- бачення студентом себе в професійно значущій ролі успішного фахівця;
- вироблення здатності аналізу професійних ситуацій, які зустрічаються у практиці;
- корекція і розвиток структурних компонентів професійної культури, що забезпечують спроможність майбутніх фахівців до здійснення функцій управлінського самоконтролю у професійній сфері діяльності.

З метою реалізації поставлених завдань було розроблено програму «Формування професійної культури майбутнього менеджера туризму». Система занять розрахована на 55 год.

Створена програма складається з 5 циклів. Перший цикл – вступне заняття. Його метою є знайомство учасників групи, створення атмосфери довіри та саморозкриття. Тривалість заняття – 4 год. Другий цикл – теоретичний, його мета – ознайомлення з основними поняттями професійної культури та її ролі у формуванні висококваліфікованого фахівця. Тривалість – 5 год. Третій цикл – рефлексивно-цілеутворюючий. Мета – активізація мотиваційного потенціалу учасників програми та створення ними програми нарисів фіксованих ролей спеціаліста з сформованою професійною культурою (розвиток структурних компонентів професійної культури: змістовий, діяльнісний, мотиваційний, оцінно-результативний). Тривалість – два дні по 5 год. Метою четвертого (розвиваючого) циклу є розвиток основних показників професійної культури як детермінанти успішності підготовки майбутніх спеціалістів. Тривалість – п'ять днів по 6 год. П'ятий цикл (діагностичний) є завершальним. Його мета – виявлення змін у розвитку структурних компонентів професійної культури майбутніх менеджерів туризму. Тривалість – 6 год.

Приблизно третину всього часу, який був відведений на заняття займала вступна і заключна частини заняття. Решту часу було присвячено основній роботі.

Наш досвід використання педагогічних технологій у навчально-виховному процесі свідчить, що тренінг виступає як могутній інструмент, що дозволяє формувати професійну культуру управлінця.

Список використаних джерел:

1. Машкіна Л. А. Підготовка студентів педагогічних училищ та коледжів до використання інноваційних технологій в дошкільних закладах: дис... канд.пед.наук: 13.00.04 Машкіна Людмила Андріївна. К.: 2000. – 175 с.
2. Освітні технології: навч. – метод. посіб. / О.М. Пехота, А.З. Кіктенко, О.М. Любарська та ін.; За заг. ред. О.М. Пехоти. – К.: А.С.К., 2002. – 255 с.
3. Остапенко А.А. Дидактические средства: попытка классификации / А.А. Остапенко // Пед. технологии. – М.: «Народное образование». – 2005. – № 1. – С. 12-21.

4. Пометун О.І. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: Наук. – метод. посібн. / О.І.Пометун, Л.В.Пироженко. За ред. О.І.Пометун. – К.: Видавництво А.С.К., 2004. – 192 с.

5. Прокопенко І.Ф. Педагогічна технологія / І.Ф. Прокопенко, В.І. Євдокимов. – Харків: Основа, 1995. – 105 с.

Квас В.М.

кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри хімії;

Бохан Ю.В.

*кандидат педагогічних наук, доцент кафедри хімії,
Кіровоградський державний педагогічний університет
імені Володимира Винниченка*

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ КУРСУ ЗА ВИБОРОМ СТУДЕНТІВ «МЕТОДИ АНАЛІЗУ БІОЛОГІЧНО АКТИВНИХ РЕЧОВИН» У ВИЩИХ ПЕДАГОГІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Курс за вибором студента це одна з форм навчання, передбачена державним міжнародним стандартом, що передбачає вільний вибір студентом наукової проблеми, тематики або напрямку, найбільш цікавого для нього. З іншого боку дисципліни за вибором є обов'язковими. За період навчання на освітньо-кваліфікаційному рівні спеціаліст, студент спеціальності 7.04010201 Біологія* має обрати дисципліни за вибором в межах 30 кредитів.

На кафедрі хімії Кіровоградського державного педагогічного університету вибір тематики елективів визначається особливостями майбутньої професії студентів та наступністю вивчення дисциплін. Так, студенти вже освоїли курси органічної, аналітичної, фізичної та колоїдної хімії, які є підґрунтям для вивчення окресленого елективну. Такий підхід дозволяє використовувати міжпредметні та внутріпредметні зв'язки й сприяє розширенню форм самостійної роботи студентів.

Основною метою курсу «Методи аналізу біологічно-активних речовин» є ознайомлення з основними класами біологічно активних речовин, що входять до складу лікарських рослин та лікарських засобів, їх хімічною будовою, фізико-хімічними властивостями та медико-біологічним значенням; вивчення методів виділення і очищення біологічно активних речовин з лікарських рослин, а також їх кількісного визначення.

Тематичний план курсу включає 14 годин лекцій та 16 годин лабораторних занять. Зміст дисципліни складає на два модулі.

До кожного заняття розроблені методичні матеріали (до лабораторних та самостійної робіт), що містять тему й мету, актуальність теми, рівень вимог до студента, завдання для визначення вихідного рівня, джерела навчальної інформації.